

Het vooruitzicht kon mij niet bekoren. Toch zal het, denk ik, U niet bevreemden, dat ik — uit anderen hoofde —, nu ik geroepen werd om ter herdenking van den Stichtingsdag der Vrije Universiteit tot U het woord te voeren, getrokken werd tot dit onderwerp van taalkunde, zonder overigens van mijn voorliefde voor de geschiedenis der letterkunde in haar verband met het godsdienstig-zedelijk-redelijke leven des volks afstand te doen.

Ik verzoek Uw aandacht voor een korte beschouwing van

De School van Kollewijn,

haar kenmerken, beginselen, bedoelingen en methoden.

Ik zal daarbij niet trachten U te onthalen op wijsgeerige bespiegelingen, want dat ligt mij niet, of met U op te klimmen tot oerhistorie en oercultuur, want daarvan weet ik te weinig, noch tot bijzonderheden afdalen van grammatica van Zoeloe's of Roodhuiden, want — anders dan zoovele „vereenvoudigers” — ik ken ze niet. Mocht ik toch soms genoodzaakt zijn, iets daarvan aan te raken, ik zal het doen met de grootste voorzichtigheid en soberheid. Met eenvoudige feiten uit de jongste taalgeschiedenis in onze onmiddellijke omgeving, uit ons aller ervaring vaak, voor U samen te lezen, met een poging om ze in een begrijpelijk en juist verband te plaatsen en uit algemeene beginselen te verklaren, zal ik moeten volstaan. Ik spreek niet dan zijdelings over de zoogenaamde *spelling-Marchant*; valsche naam overigens, dien wij volstrekt weigeren moeten, omdat het eigenlijke er mee verhuld wordt: de taalbeknotting. „Taalvoorschriften”, „taalordonnanties” zegge men, want zelfs „schrijfwijze” is hier te eng. Wij kunnen over die voorschriften dáarom al niet spreken, omdat zij nog feitelijk in wording zijn: men behoeft en verkrijgt reeds gedurig aanvullende en verduidelijkende wijzigingen — het mag nú ook gerust wat ingewikkelder worden, nu men het profijt heeft genoten van den voorgewenden fenomenalen eenvoud! — en de onmisbare woordenlijst met al haar beslissingen — wat heeft men veertig jaar lang gespot met het onmisbare woordenboek! — moet nog komen. Bovendien, de wagen rolt voort, bedoeld of onbedoeld: met de hoogste officiële aanbeveling voorziene leerboekjes